

ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ

ਸਵਾਗਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਬਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ

1. ਨਿੱਜੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ
 - ਦਿਆਲੂ ਬਿਰਤੀ
 - ਸਮਜ ਲਈ
2. ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ, ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ
 - ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ
3. ਕਿਸ਼ੋਰ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਨਿਖਾਰ
 - ਸਵੈ-ਜਾਗਰੂਕਤਾ
4. ਸਹਿ-ਸਮੂਹ (Peer) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਸਮੂਹ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਸਾਰਥਕ ਪ੍ਰਭਾਵ
 - ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਅਗਵਾਈ
5. ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚਾਅ
 - ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ (ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ)
 - ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ
6. ਸਿਹਤਵਰਧਕ ਕਿਸ਼ੋਰ ਉਮਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਗੁੱਸੇ/ਤਨਾਅ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਮਝ
 - ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਜੀਵਨ ਜਾਚ
7. ਲਿੰਗਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਮਨੁੱਖੀ/ਮਾਨਵੀ ਭਾਵਨਾ
 - ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ
 - ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ
8. ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮੱਰਥਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ
 - ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
 - ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ/ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ
 - ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਹੱਲ
9. ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਹੁਨਰ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਵਰਤੋਂ
 - ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕ ਵਰਤੋਂ
 - ਮੋਬਾਈਲ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਵਰਤੋਂ

ਪ੍ਰਯੋਗੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ

ਭਾਗ(ੳ)

- ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 20 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਸਲਾਨਾ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ, ਇਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਵਰਕਸ਼ੀਟਸ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਅਭਿਆਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।

20 ਅੰਕ

ਭਾਗ (ਅ)

- ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਰਿਆ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗੀ:
- **ਕਿਰਿਆ ਨੰ. 1**
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਚਾਰਟ ਜਾਂ ਮਾਟੋ ਬਣਾਉਣਗੇ। **ਸਮਾਜ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ, ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ** ਪਾਠ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਕਵਿਤਾ, ਗੀਤ, ਲੇਖ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ-ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- **ਕਿਰਿਆ ਨੰ. 2**
- ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਸ ਮਿੰਟ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰਕੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰੀਖਿਅਕ ਆਪਣੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠ/ਕਾਰਜ/ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ।
- **ਕਿਰਿਆ ਨੰ. 3**
- ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋੜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਣਗੇ ਕਿ ਕੁੜੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਮੁੰਡਾ ਮੁੰਡੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇਗਾ। ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕਲਾ ਰਹਿ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਖਰੀ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਫੈਦ ਕਾਗਜ਼ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ 10 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ 3 ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ 3 ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਗੇ। ਪਰੀਖਿਅਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਿਖੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੇਗਾ। ਆਪਸੀ ਸਤਿਕਾਰ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਨਿਖਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- **ਕਿਰਿਆ ਨੰ. 4**
- ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਾਠ **ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ: ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਤਿਆਗ** ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਡਾ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਦੀ ਲਘੂ ਕਹਾਣੀ **ਕਪੂੱਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਨੂੰਹਾਂ ਚੰਗੀਆਂ** ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜ-ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਆਸ਼ੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਕ ਆਸ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪਰੀਖਿਅਕ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:
- 'ਭੂਆਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ
- ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ।ਪੁੱਤਾਂ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦਾਅ ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਵੀ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤਸਨ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਜੀਅਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀਸੰਗਤ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੇ ਐਬੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇੜੀ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭੂਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿਓਂ ਵਰਗਾ ਬਣਾਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚਕੀਤਾ। ਮਨਜੀਤ ਨੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲ ਕੇ ਆਪਣੇਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨਸ਼ਾ ਛੱਡਿਆ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ

ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚਦੇ ਨੇਕ ਕਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

• **ਕਿਰਿਆ ਨੰ. 5**

- ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਰੀਖਿਅਕ “ਸਾਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਹਾਂਗੇ, ਉਹ ਕਰ ਦਿਖਾਂਵਾਂਗੇ। ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲੀ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ” ਵਾਕ ਬਲੈਕਬੋਰਡ 'ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਕਾਰਜ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹੇਗਾ। ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਦੀ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

• **ਕਿਰਿਆ ਨੰ. 6**

- ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਾਠ ਸਮੱਸਿਆ ਤੇ ਹੱਲ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਚਾਰਟ/ਰੇਖਾ-ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10 ਅੰਕ

ਭਾਗ (ੲ)

- ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

10 ਅੰਕ